

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

16.11.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

ardanews.info

✓ Георги Гачев: От държавата зависи намаляването на сивия сектор в икономиката

<http://ardanews.info/?p=38300>

Бизнесът ще излезе на светло, ако данъчната тежест стане пропорционална на дохода, твърди експертът, който е консултант по проект на Търговско-промишлената палата в Кърджали.

Д-р инж.Георги Гачев бе модератор по проекта на Българската Търговско-промишлена палата за противодействие на сивата икономика. На форума той представи проучване, включващо мнението на работодатели от 5 000 фирми с дейност на територията на Южен централен район. Гачев е управител на фирма в Кърджали, която има клон и в София. Занимава се основно с консултантска дейност. Експертът беше любезен да отговори на въпроси на „Арда нюз”, свързани със сивата икономика и мерките, които трябва да се предприемат за ограничаването ѝ.

Интервю на Даниела ТАШКОВА

-Г-н Гачев, много хора са скептични, стане ли въпрос за европейски проекти. Те разсъждават така: „Усвояват се едни пари, провеждат се семинари и накрая нищо не се променя, няма реални резултати.” Как ще коментирате?

-Хората винаги са скептични, защото искат да виждат реални резултати, а не виждат реално, че това, което е поставено като цел /визирам настоящия проект/ е изпълнено. Конкретно, имаме обучение през месец март. В него се включиха както работодатели, така и синдикалисти и наети лица. Държавните институции също бяха активни. По принцип всеобщата нагласа е такава, че едва ли не, този, който работи по европейските програми взема и отчита някакви пари и толкова. Този проект и заданията по оперативна програма”Развитие на човешките ресурси” се занимават основно с обучения, защото те трябва да допринасят за знанията и уменията на хората.Днешната дискусия показа на практика как всеки един се сблъсква в работата си с различни проблеми, които така или иначе са предпоставка хората да залитнат и да кажат, че им е по-лесно да не спазват закона, отколкото да го правят.

-Според изследване на Асоциацията на индустриалния капитал в България, дялът на сивата икономика в момента у нас е към 33%. Вие с какви данни разполагате?

-Нашите данни се базират на анкетата, която представихме и която обхваща информация за цялата страна.

Предприемачите и наетите лица от Кърджалийския регион, които се включиха в проучването не бяха много, но пък 100% от анкетираните декларираха, че работят на трудов договор.

- Според изнесена информация, най-широко се е разпрострял сивият сектор предимно в слабо развити райони като Видин например. Как си обяснявате този факт?

-Според мен, пречките, които карат хората да заобикалят закона са много.Явно липсата на препитание е предпоставка за това.

-Доколко безработицата влияе на тази тенденция?

-Безработният човек е готов на всякакви компромиси и ако му кажат, ела да свършиш тази работа за толкова пари, той няма да пита за осигуровки или трудов договор.

-Има ли и други фактори за развитието на неформалната икономика, както я определят експерти.

- Процесът е пряко свързан с възможностите за инвестиции и с квалификацията на работната ръка.Ако квалификацията е ниска, нещата не вървят.

-Според Вас, конкретно какви мерки трябва да бъдат взети за излизането на част от бизнеса на светло?

-За мен, най-важното е инвестирането в трудовия капитал-хората. Защото, когато работниците са обучени и имат знания, тогава може да се направи инвестиция- да се закупи необходимата техника за работния процес. Ако обаче кадрите са с ниска квалификация, с каквото и модерна техника да оборудваш предприятието, това няма да допринесе за повишаване на производителността на труда.

-Кои сектори са сред най-засегнатите от проблема, който коментираме?

-Става въпрос предимно за строителството и селскостопанския сектор. За строителството всички са наясно как стоят нещата. Проблемът е, че хората на село съвсем не познават нормативната уредба и работят на парче или ден за ден. Обикновено плащането в този сектор става на ръка и е за конкретно извършена услуга в рамките на един ден.

-Ангажира ли се достатъчно държавата, за да се промени порочната практика?

-Честно казано, държавата влиза в ролята си на регулатор и контролор. Това обаче донякъде повече плаши, отколкото помага. В някои случаи това стимулира хората да прикриват по някакъв начин доходите си.

- Какво очаквате от току що учредения Дискусионен клуб?

-Създаването на клуба е в рамките на проекта, за който стана въпрос. Предвижда се новото формиране да работи регулярно и периодично и членовете му да се събират и обсъждат наболели проблеми в работата си. Става въпрос за фирми от различни сектори на икономиката. В Търговско-промишлената палата в Кърджали членуват предприятия от всички браншове. Някои проблеми са по-обща, други пък са много специфични и касаят определен отрасъл.Тази инициатива е като цяло за тежестите, които така или иначе държавата ни е наложила с плащането на различни

осигуровки. Това, което тепърва хората ще споделят като проблеми е важно, тъй като информацията може да се използва при изпълнението на други проекти. С лостовете за въздействие на БТПП могат да се инициират законодателни промени в полза на бизнеса.

-Как се отразява кризата върху бизнесклимата в страната?

- Продължаваме да сме в криза.Нещата вървят бавно.За да излезем от нея, трябва да се увеличи производството, а за това трябва квалифицирани кадри. Когато липсват, няма как да се получат нещата. Примерът е Кърджали, виждате колко млади хора се връщат в града след като завършат висшето си образование. Истината е, че всеки предпочита да бъде в София или друг голям град. Най-болният проблем на страната е, че само се приказва за някаква децентрализация, която на практика не се случва. Тъкмо обратното, всичко е централизирано и съсредоточено в големите градове. За съжаление следваме примера на южната ни съседка Гърция. И там е така. От 11 млн.гърци, 5,5 живеят в Атина, още 2,5 в Солун и какво да кажем за останалите населени места. Говорим за страна, която е с площ, по-голяма от нашата. И при нас горе-долу ще се получи същото. Лошото е, че на местно ниво няма как да се развиваш и как да вървиш напред, защото младите хора, които са носители на новаторския дух, предпочитат да останат с няколко пъти по-високо заплащане в който и да е по-голям град, независимо дали става въпрос за София, Пловдив или Варна. Затова смятам, че нашите усилия трябва да бъдат насочени в тази посока, което ще е доста трудно, при положение, че няма стимулиране на бизнеса от страна на държавата.

- От какво точно се оплакват предприемачите?

- Проблем е, че държавата е наложила система от фиксирани периодични плащания, които за съжаление не могат да бъдат преодоляни от малките фирми. Например при семейна фирма с персонал от 1-2 човека,фиксираните плащания в рамките на месеца са 700 лева. Това е държавната пряка и косвена тежест. Който не може да го преодолее, просто минава в сивата икономика.С кризата и с бюджетния дефицит тези плащания нарастват. В това е разковничето. Или данъчната тежест става пропорционална на дохода и нещата се оправят, или остава фиксирана и сивата икономика расте.

[konkurent.bg](http://www.konkurent.bg)

✓ Дискутираха сивата икономика във Видин

<http://www.konkurent.bg/novini/21549/diskutiraha-sivata-ikonomika-vav-vidin>

Дискусия за неформална икономика беше проведена във Видин. Представителите на бизнеса, синдикатите и държавната администрация обсъдиха как да бъде ограничен сивият сектор. Срещата беше по инициатива на асоциацията на индустриалния капитал в България. В нея участва заместник-председателят на управителния съвет на асоциацията Румен Радев. На срещата бяха представени резултатите от социологическо проучване по проект "Ограничаване и превенция на неформалната икономика".

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](http://www.klassa.bg)

✓ Световната банка: Най-сериозният проблем за България е демографската криза

http://www.klassa.bg/news/Read/article/216033_%D0%A1%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0%3A+%D0%9D%D0%B0%D0%B9-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC+%D0%B7%D0%B0+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%B5+%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B0+

Световната банка и финансовият министър Симеон Дянков се разминаха във вижданията си за основните предизвикателства пред България и българската икономика, твърди Investor.bg.

По време на икономически форум, организиран от Световната банка, Питър Харолд, регионален директор на институцията за Централна и Източна Европа и балтийските държави, подчерта, че най-сериозното предизвикателство, пред което се изправя страната ни, са демографските проблеми. Харолд посочи, че въпреки значителните постижения през последните 20 години, България се изправя пред още по-несигурна външна среда и трябва да се справи с влошаващата се бизнес среда, да повиши инвестициите в иновации, както и да развива "по-зелена" икономика и да подобри енергийната ефективност. Финансовият министър Симеон Дянков обаче постави ниските доходи като основен проблем. Демографските проблеми на страната, предизвикани от емиграцията и ниската раждаемост, той класира на второ място, а на трето – ниската енергийна ефективност и енергоемкостта на икономиката ни. Питър Харолд посочи, че откакто е станала член на Европейския съюз, България е държавата от „Нова Европа“, която е постигнала най-бърз темп на сближаване със „Стара Европа“ в сравнение с останалите страни от Централна и Източна Европа, които се присъединиха към еврообщността през 2004 и 2007 г. Въпреки това обаче страната ни остава най-бедната страна от Евросъюза, с най-нисък дял на brutния вътрешен продукт (БВП) на глава от населението и най-ниски доходи в сравнение със средноевропейското ниво.

Що се отнася до фискалната политика обаче, страната ни се представя значително по-добре в сравнение с европейските държави, тъй като е успяла да натрупа резерви по време на бума, от които се е възползвала разумно в последните кризисни години, коментира той.

Харолд посочи, че страната ни се изправя пред изключително тежък демографски проблем. Докато работоспособната сила в по-богатите европейски държави и Северна Америка се увеличава, в България тя рязко намалява и се очаква след 50 години да се свие с 45%.

Застаряващото население и намаляването на работната сила ще доведат до сериозен ръст на финансовите разходи на държавата – и социалните, и за здравеопазване, и за поддържане на пенсионната система, коментира Питър Харолд. Изчисленията на Световната банка показват, че за да се поддържат темповете на сближаване на България с останалите членки на Европейския съюз, ще е необходим средногодишен ръст на производителността на труда от порядъка на 5,5%. Питър Харолд подчерта, че е необходимо да се провеждат политики за стимулиране на най-младите и по-възрастните хора активно да участват на пазара на труда, за да бъде постигната националната цел за 75% заетост към 2020 г. Той припомни и резултатите от бизнес изследванията на Световната банка, според които в последните години се наблюдава влошаване на бизнес средата, и призова за осъществяването на ключови реформи за насърчаване на бизнеса и инвестициите. Според Симеон Дянков обаче основното предизвикателство пред България е да бъдат достигнати средноевропейските доходи.

Той посочи, че в последните години очакванията на хората за подобряването на доходите са били прекалено големи, особено откакто страната ни влезе в Европейския съюз.

По думите на Дянков заради тези очаквания са взети и редица грешни политически решения, както и са отложени важни реформи. Той обаче втвърди позициите си, че очаква доходите да продължат да растат и до края на 2013 г. да достигнат 50% от средноевропейското ниво.

Дянков подчерта, че е важно страната ни да провежда такива политики, че да успее да задържи младите хора, да върне една част от тези, които са напуснали България, както и да засили енергийната ни независимост.

✓ БВП е нараснал с 0,5%

http://www.klassa.bg/news/Read/article/216115_%D0%91%D0%92%D0%9F+%D0%B5+%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B0%D0%BB+%D1%81+0,5%25

С 0,5% е нараснал БВП на България през третото тримесечие на годината спрямо същия период на 2011 г. Това показват сезонно изгладени данни по експресни оценки на Националния статистически институт. Спрямо второто тримесечие на тази година ръстът е 0,1%.

За третото тримесечие на 2012 г. БВП в номинално изражение достига 21,7 млрд. лв. Реализираната добавена стойност за същия период е 18,6 млрд. лв. Най-голям дял формира секторът на услугите с 57,3%. След това се нарежда индустрията с 31,2 на сто. Делът на аграрния сектор е 11,5%.

Данните на статистиката показват още, че рецесията продължава в много европейски държави. Например БВП в Гърция се свива през третото тримесечие със 7,2% спрямо същия период на 2011 г. В Португалия има спад от 3,4 на сто, а в Италия - от 2,4%. БВП в Кипър се понижава с 2,3 на сто.

През третото тримесечие на 2012 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година най-висок икономически растеж се наблюдава в Латвия. Там БВП се увеличава с 5,3 на сто. След това се нареждат Естония с ръст от 3,4% и Литва - с 3,3 на сто.

✓ Средният доход на човек от домакинство се повишава с 14.5%

http://www.klassa.bg/news/Read/article/216040_%D0%A1%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B4%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4+%D0%BD%D0%B0+%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BA+%D0%BE%D1%82+%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D1%81%D0%B5+%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%88%D0%B0%D0%B2%D0%B0+%D1%81+14.5%25++

Общият доход средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2012 г. е 1 120 лв. и спрямо същия период на 2011 г. се повишава с 14.5%, съобщиха от НСИ. Основен източник на доход на домакинствата продължава да бъде работната заплата, която формира 53.1% от общия доход. Доходите от работна заплата през третото тримесечие на 2012 г. средно на лице от домакинството са 595 лв., което е с 19.2% повече спрямо същото тримесечие на предходната година. Относителният дял на работната заплата в общия доход нараства с 2.1 процентни пункта за разглеждания период от време. Вторият по значение източник на доход за българските домакинства са доходите от пенсии.

Относителният им дял в общия доход намалява с 3.3 процентни пункта и съставлява 25.7% от него. През трето тримесечие на 2012 г. доходите от пенсии нарастват в номинално изражение с 1.3% спрямо същото тримесечие на предходната година и достигат 288 лв. средно на лице от домакинство. През третото тримесечие на 2012 г. доходите от самостоятелна заетост средно на лице от домакинство се увеличават спрямо същия период на 2011 г. и достигат 94 лева. Относителният им дял намалява с 0.6 процентни пункта и представлява 8.4% от структурата на общия доход.

Доходите от социално осигуряване и социални помощи през третото тримесечие на 2012 г. имат сравнително малко значение за формирането на общия доход на домакинствата. Те се повишават за периода от 36 на 39 лв. средно на лице от домакинство. Относителният им дял намалява с 0.2 процентни пункта за разглеждания период и е 3.5% от общия доход. През третото тримесечие на 2012 г. относителният дял на паричния доход на домакинствата в общия доход се запазва както при предходни периоди и е 97.2% от него.

Общият разход на лице от домакинство през третото тримесечие на 2012 г. е 1 033 лв. и се увеличава спрямо същото тримесечие на 2011 г. с 12.6%. Най-голям дял при формиране на общия разход на домакинствата имат разходите за храна и за жилище (енергия, горива, вода и др.) - 52.6% от всички разходи. Най-съществено перо от бюджета на българските домакинства са разходите за храна и безалкохолни напитки. Като абсолютни стойности те се увеличават с

6.6% и през третото тримесечие на 2012 г. са 354 лв. средно на лице от домакинство. Относителният им дял в общия разход намалява с 1.9 процентни пункта и представлява 34.3% от него през третото тримесечие на 2012 година. Разходите за дома (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане) се повишават от 148 лв. през третото тримесечие на 2011 г. на 190 лв. средно на лице от домакинство през същото тримесечие на 2012 година. Делът им в общия разход нараства с 2.2 процентни пункта и достига 18.3% от него през третото тримесечие на 2012 година. Разходите за здравеопазване през третото тримесечие на 2012 г. са 48 лв. средно на лице от домакинство и се увеличават с 4.3% спрямо третото тримесечие на 2011 г., а относителният им дял намалява с 0.4 процентни пункта и е 4.7% от общия разход. Като абсолютни стойности разходите за транспорт и съобщения се увеличават с 15.9% и достигат 114 лв. средно на лице, а относителният им дял нараства с 0.3 процентни пункта и е 11.0% от общия разход на домакинствата.

Разходите за алкохолни напитки и цигари се увеличават с 10.1% и през третото тримесечие на 2012 г. възлизат на 47 лв. средно на лице от домакинство. Техният относителен дял в общия разход е 4.6%, което е с 0.1 процентни пункта по-малко в сравнение с третото тримесечие на 2011 година. Разходите за облекло и обувки също се увеличават и през третото тримесечие на 2012 г. са 32 лв. средно на лице. Делът им в общия разход е 3.1%, което е с 0.4 процентни пункта повече в сравнение с третото тримесечие на 2011 година.

Потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство не се променя съществено през третото тримесечие на 2012 г. спрямо същото тримесечие на 2011 година. Увеличение се наблюдава при консумацията на кисело мляко - от 7.1 на 7.5 кг, прясно мляко - от 4.5 на 4.6 л, и на месни произведения - от 3.5 на 3.6 килограма. Почувствително намалява потреблението на хляб и тестени изделия - от 26.5 на 24.6 кг, зеленчуци - 32.1 на 30.1 кг, и на плодове - от 20.5 на 19.1 килограма.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Над повърхността

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/11/15/1947523_nad_povurhnostta/

България успява да запази макар и минимален икономически растеж през третото тримесечие, докато еврозоната вече официално е в рецесия. Въпреки че брутният вътрешен продукт отново расте с темпове, които са в рамките на статистическата грешка – с 0.1% спрямо второто тримесечие и 0.5% на годишна база, страната се нарежда сред осемте държави от Европейския съюз (без седем, за които още няма данни), отчели покачване.

Все пак през летните месеци икономиката е започнала да забавя възстановяването си, след като през второто тримесечие растежът бе 0.3% спрямо първото, а годишният растеж беше 0.5%. Основен двигател на растежа е било крайното потребление.

Брутният вътрешен продукт е най-общата оценка за състоянието на икономиката и отразява движението на други показатели, които по-точно отразяват състоянието на частния сектор като инвестиции, заетост и безработица, доходи и потребление.

В номинално изражение БВП е 21.73 млрд. лв., което е 3.2% повече спрямо същото тримесечие на миналата година. Това е по-малко от инфлацията на годишна база през отделните месеци от последното тримесечие отчетена от НСИ.

Време за изненади

Противоречието между текущите и крайните данни на НСИ за потреблението продължава да се задълбочава, след като в няколко последвателни прегледа се посочва спад на продажбите на дребно, а националните сметки показват ръст на потреблението.

След сезонно изглаждане НСИ сочи увеличение с 0.4% на тримесечна база и 2.9% на годишна, като в номинално изражение потреблението расте с 8.3% на годишна база до 15.29 млрд. лв.

По-скромен пък е растежът на инвестициите - с 0.4% с прямо предходното тримесечие и с 1% спрямо същия период на миналата година.

Приносът на външната търговия към БВП също е положителен, но при увеличаващ се търговски дефицит. Така излиза, че износа на услуги е стимулирал икономиката, което е традиционен ефект от туризма през летните месеци. Това положение е аналогично на миналата година, когато отново добрият туристически сезон докара растеж.

Какво да очакваме

Данните предизвикаха противоречиви оценки сред експертите. Според Кристофор Павлов, който е главен икономист на Уникредит Булбанк, крайното потребление все по-отчетливо се откроява като двигател на икономическия растеж и ще помогне българската икономика да расте и догодина. Конкретната му прогноза е то да допринесе за увеличение на БВП с 2.4 процентни пункта, а растежът като цяло да бъде 1.7% (други фактори ще оказват отрицателно влияние на растежа). "Най-важното е, че през пет от последните шест тримесечия индивидуалното потребление расте и това доказва, че през него ще протича процеса на възстановяването. При това неговото покачване е при спад в заетостта и продължаващ спад в продажбите на дребно", каза той и допълни, че е малко вероятно рецесията в Европейския съюз да е толкова дълбока като в началото на кризата, че да предизвика спад на българската индустрия и оттам на цялата икономика.

Прогнозите на банката са през 2013 г. инвестициите да придвижат БВП нагоре с 0.4 процентни пункта и правителственият сектор да допринесе с още 0.1 пункт. Негативно на растежа пък ще влияе външнотърговското салдо, като то ще намали БВП с 1.3 пункта.

Според Петър Чобанов обаче българското производство губи конкурентни позиции на вътрешния пазар и това ще влияе отрицателно на икономиката в средносрочен план.

"Ако съпоставим номиналното нарастване на крайно потребление и на вноса, се вижда, че нарастването на вноса е 84% от нарастването на крайното потребление. При липса на растеж на инвестициите нарастването на вноса се движи от потреблението, което увеличава макроикономическите рискове и поставя под въпрос конкурентоспособността на местното производство на вътрешния пазар", коментира той.

Други тревожен сигнали според него е ниската инвестиционна активност, която отразява нежелание на фирмите да влагат средства в разрастване на производствата си.

Отражение върху бюджета

Още веднъж независимите икономисти потвърдиха призивите си към правителството да заложи буфери в бюджета за 2013 г., който сега се разглежда в парламента. Причината е, че неизпълнение на приходната част вследствие от по-слаб икономически растеж може да увеличи бюджетния дефицит, който по официални прогнози ще е 1.3% от brutния вътрешен продукт. Според Петър Чобанов например от началото на 2013 г. рецесията в ЕС ще започне да тегли надолу и българската икономика, а със спада на инфлацията, който се очаква от януари, номиналният растеж на БВП ще изчезне. При този риск засегнат ще е не само държавния бюджет, но също и частните фирми, или поне тези, които работят легално, защото печалбите им ще спаднат.

"Въпросът е какво се случва през следващата година и дали не е редно да се помисли и за залагане на някакви буфери в бюджета, защото прогнозата на правителството за 1.9% ръст изглежда все по-нереалистична. Не съм оптимист за вътрешното потребление. Когато икономическата ситуация е трудна, хората отлагат покупката на стоки с дълготрайна употреба", коментира Десислава Николова, старши икономист на Института за пазарна икономика. Тя препотвърди становището си, че не очаква БВП да нарасне с повече от 1% за тази година. Според нея максималният растеж, който може да се очаква, е 0.5 до 0.6%.

✓ Евроразоната влезе във втора рецесия за три години

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/2012/11/15/1947121_evrozonata_vleze_vuv_vtora_recesiia_za_tri_godini/

Стягането на коланите, спадът на потреблението и рекордният ръст на безработицата очаквано вкараха еврозоната във втора рецесия за последните три години, показват данните на Евростат. През третото тримесечие на годината brutният вътрешен продукт на валутния съюз е спаднал с 0.1% спрямо второто, въпреки че двете най-големи икономики в региона – Германия и Франция, показаха по-добри резултати от очакваното. Така еврозоната официално изпада в техническа рецесия, след като икономиката ѝ спадна с 0.2% през периода април-юни.

Същевременно за целия Европейски съюз статистиката отчита връщане към растеж на тримесечна база, като икономиката е нараснала 0.1% за периода. В сравнение със същия период на миналата година обаче и в двата региона се наблюдава свиване – в еврозоната с 0.6% и с 0.4% в ЕС. Икономиката на България отчита ръст от 0.1% на тримесечна база и 0.5% на годишна.

Задълбочаване на рецесията

Рецесията не е новина в повечето южни членки на валутния съюз, като икономиките на Испания и Италия се свиват вече година, а Гърция е изпаднала в дългогодишна рецесия. Страните, които остават в хватката на рецесията се нареждат още Португалия, Кипър, Чехия и Унгария. Холандската икономика е спаднала с 1.1%, а австрийската – с 0.1%, след като двете държави успяха да поддържат макар и слаб растеж по-рано през годината. Икономиката на съседна Румъния се е свила с 0.5% през периода.

Олимпийските игри са спомогнали на Великобритания за отбележи ръст на БВП с 1% през периода след три поредни тримесечия на свиване. Гуверньорът на Bank of England Марвин Кинг обаче предупреди в сряда, че това е временен ефект и икономиката на страната вероятно ще се свие през последните три месеца на годината. Финландия също се е върнала към умерен растеж след свиваното през второто тримесечие. Най-висок икономически растеж в рамките на ЕС са постигнали прибалтийските републики – 1.3% за Литва и по 1.7 на сто за Латвия и Естония.

Най-добрите новини за възлизащата на 9.4 трлн. евро икономика на еврозоната дойдоха от Германия и Франция, които са постигнали ръст от по 0.2% през третото тримесечие. Резултатите са по-добри от очакваното и за двете държави, но продължаващото свиване на най-голямата икономика в региона показва, че съпротивата ѝ срещу ефектите на дълговата криза вече е сломена. Ръстът на германското БВП беше 0.5% през първото тримесечие и се забави до 0.3% през второто. Повечето икономисти очакват влошаването да продължи и през четвъртото тримесечие.

Полза и вреда от икономии

Мерките, чрез които местните правителства се опитват да преодолеят дълговата криза, изкара милиони европейци на протест тази седмица. Съкращаването на разходите и фискалната дисциплина са виждани като критични в борбата с кризата, но същевременно са и основен фактор за спъването на икономическия растеж.

"Вече влязохме в двойна рецесия, която е изцяло наше дело. Тя е резултат от изключителните икономии в южните членки и нежеланието на северните икономики да предприемат нещо друго", коментира пред Reuters Пол Де Гров, икономист в London School of Economics.

Европейската комисия обаче не споделя тези възгледи и изтъква, че разходите за труд са спаднали, а износет е нараснал в някой от най-проблемните страни като Гърция, Португалия, Испания и Ирландия. Това се извежда като доказателство, че икономии са необходимо зло за намаляване на прекомерните бюджетни дефицити и връщане на конкурентоспособността.

В есенната си икономическа прогноза ЕК предвижда свиване на БВП на еврозоната с 0.4% за цялата 2012 г. Надеждите за възстановяване на растежа през 2013 г. също избледняват и очакванията са икономиката на региона да нарасне едва с 0.1% догодина. Възстановяването в Европа има силен ефект и в други части на света като Съединените щати и Китай, тъй като за местните фирми регионът е основен пазар.

Малко по-позитивни новини дойдоха от статистиката на Евростат за инфлацията в региона, която е спаднала до 2.5% през октомври от 2.6 на сто предишния месец, създавайки надежди, че упоритото повишение на потребителските цени ще отпадне от списъка с проблеми на региона.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Стигате Европа след 30 години

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-11-16&article=431514>

Доходите в България ще достигнат стандарта в ЕС след 30 години, и то, ако производителността на труда постигне устойчив ръст от 5,5% на година. Това стана ясно от презентацията на Питър Харолд, регионален директор на Световната банка за Централна и Източна Европа и балтийските страни. Той участва на конференция по случай 20-годишнината на партньорството между Групата на Световната банка и България. Понастоящем производителността на труда расте с 2,5%, но това се дължи по-скоро на намалената заетост. Ако България поддържа този ръст, то и след 30 години разликата между доходите у нас и тези в развитите страни в ЕС ще остане същата. При ръст от 5,5% - ще ни трябват 30 години, а при ръст от 7%, ще догоним ЕС за 20-тина години. По думите на Харолд демографската криза е основният проблем на страната ни по пътя на растежа. Това ще доведе до свиване на трудоспособното население с огромните 45% след 50 години, което ще коства на държавата все по-големи разходи за социални плащания като пенсии и др. "След 10 години 20% от всички навлизащи в пазара на труда ще бъдат от ромски произход и България трябва да направи всичко възможно за образованието и включването на ромското население", каза Харолд. За да се противопостави на негативната демографска тенденция, производителността на труда у нас трябва да постигне по-динамичен и устойчив ръст. Една от стъпките за това е повишаване на активността на трудовия пазар на младите, възрастните и дамите, която сега е сравнително ниска спрямо ЕС. Все пак Питър Харолд посочи, че допреди кризата България е постигнала редица успехи, като един от тях е фискалната стабилност.

✓ Пестим по \$300 млн. на икономиката

http://www.standartnews.com/interviews/pestim_po_300 mln_na_ikonomikata-168702.html

Икономическият министър Делян Добрев участва в тежките преговори с "Газпром". Как си спечелихме рекордната отстъпка от 20%? Кога влизат в сила новите цени? И бързо ли бизнесът и хората ще ги усетят по джоба си? Кога ще е първата копка на "Южен поток" у нас и ще поевтинее ли още синьото гориво, щом тръгне по тръбата? Делян Добрев отговаря пред "Стандарт".

- Г-н Добрев, тежки ли бяха преговорите с "Газпром" на финала?

- Напрегнати бяха преговорите. Но ползите за бизнеса и за потребителите у нас вече са налице след отстъпката за газа с над 20%.

- Веднага ли ще усетят те намалението на цената?

- Да. След като вече са ясни параметрите по новия договор от 1 януари, предполагам, че съвсем скоро "Булгаргаз" ще даде своята прогноза за цената на газа от Нова година и Държавната комисия за енергийно и водно регулиране ще вземе решение за коригирането на цената надолу за потребителите.

- Може ли да се каже още сега с колко ще падне цената на газа за потребителите и за парното?

- Това е въпрос на изчисления от страна на регулатора. Но промяна в цената на синьото гориво и на парното ще има.

- В преговорите направихме ли ние някакви отстъпки от първоначално набелязаните цели?

- Успяхме да постигнем почти всички условия, които бяха поставени за новия договор за доставка на газ. Едно от най-важните изисквания беше да няма посредници. Такива вече няма, договорът е само един и директно с "Газпром експорт". Търсехме и допълнително намаление на цената на газа. Получихме го, и то в рамките на десетки долари. И последното ни искане беше за 6-годишен договор. Може би тук направихме малка отстъпка, тъй като новият контракт не е за 6, а за 10 г. Но в същото време успяхме да постигнем това, което търсихме, и след шестата година да имаме достатъчно гъвкавост, за да включим допълнителни количества към потреблението от местен добив. Това, което подписахме, е, че след 2018 г. имаме 1 млрд., 1,5 млрд., 2 млрд. или дори 3 млрд. кубически метра газ от собствени находища, съответно с тези количества ще бъде намален и обемът, заявен за доставка от "Газпром". Т.е. на шестата година ние ще имаме опция не автоматично да продължим договора за още 4 години, а да преговаряме отново за цена.

- През тези първи 6 години цената на газа за потребителите в България отново ли ще бъде преизчислявана на всеки 3 месеца?

- Тя ще се определя на всяко тримесечие отново на базата на цените на петролните деривати. Но тъй като постигнахме ниска базова цена, това е добра основа за следващите години въпреки преизчисляванията, които ще се случват на всяко тримесечие.

- А успяхме ли да вкараме във формулата за ценообразуване и компонента от спотовите пазари на газ, за която се говореше преди време?

- Не. Промяна във формулата в новия договор няма. Тя отново е базирана единствено на петролните деривати. Но компонента от спотов пазар няма в нито един договор на "Газпром" в никоя държава. Така че в този смисъл България не е изключение от другите страни. Включването на спотова компонента в договорите не е практика за средносрочни и дългосрочни договори. Това е налице единствено при месечни контракти. Тази позиция беше координирана от нас и с всички останали държави в Европа.

- Ясно е, че базовата цена в новия договор е конфиденциална, но правилно ли изчисляват експертите, че тя е под \$420 за 1000 куб. м?

- Да, цената от 1 януари ще е по-ниска от 420 долара. Това над 20% намаление на цената се равнява на над 300 млн. долара на година. И това е разлика в цената, която остава в ползва на българските потребители и бизнеса. Тази нова цена на газа ще окаже благотворно влияние върху развитието на икономиката ни, особено в сектори, за които газът заема основен дял от производствените разходи.

- А тези 300 млн. ще спасят ли "Булгаргаз", който изпадна в тежко финансово състояние?

- "Булгаргаз" ще направи изчисления каква корекция на цената да поиска от ДКЕВР, като ще вземе предвид и недовзетия приход, който е натрупан от предходни периоди. Но със сигурност новата цена ще помогне на "Булгаргаз". Хубаво е да се отбележи и че договорите с "Мелроуз" и новият с "Дайрект Петролеум", който беше сключен наскоро, не са с фиксирана цена, а там е записано, че те трябва да продават на "Булгаргаз" добитите от тях от български находища количества синьо гориво с около 35% по-евтино от вносният газ. Т.е. намаляването на цената на руския газ с 20% автоматично намалява цената и на местния добив.

- Т.е. не може да се стигне до ситуация, в която руският газ поевтинява заради намаления в цените на петролните деривати, а това не се случва с българския?

- Точно така. Сегашното намаление от 20% на цената на горивото от "Газпром" не означава, че българският газ вече ще е с 15% по-евтин от 1 януари. Напротив, той ще си остане по-евтин с 35%. Неговата цена също ще намалее с 20% и той ще си остане 35 на сто по-евтин от руския. Така са ни подписани договорите с "Мелроуз" и "Дайрект Петролеум".

- Кога в България ще бъде изградена газова ТЕЦ, за която говореше Алексей Милер?

- Не сме обсъждали този въпрос сега. Ние им бяхме дали предложения за локации и площадки, където биха могли да бъдат изградени такива ТЕЦ-ове. От разговорите ни в последните дни стана ясно, че те са харесали две, но без да конкретизират къде точно. Ние нямаме нищо против да се изградят такива нови мощности. Но, разбира се, те няма да имат дългосрочни договори за изкупуване на тока и ангажимент от страна на държавата, както с ТЕЦ "АЕС Гълъбово" и ТЕЦ "КонтурГлобал Марица-изток 3". Те ще продават електроенергия на свободния пазар.

- Кога ще направим първа копка на "Южен поток" за българския участък от газопровода?

- Според мен това ще се случи през втората половина на 2013 г., защото преди това трябва да се премине през още редица процедури. Ще трябва да се получи разрешение за строеж, да се проведат процедури за избор на изпълнители, да се проведе конкурс и да се намери финансиране, а това отнема време.

- Има ли вече интерес от страна на банки или доставчици на оборудване?

- На този етап няма, защото не са стартирали процедурите. Но съм сигурен, че множество компании от цял свят, които имат опит в реализацията на такива проекти и са производители на оборудване, ще участват, когато бъдат обявени конкурсите.

- Кога се очаква финансовият консултант и проектантът да приключат работа, за да имаме по-ясна представа за цената на българския участък от газопровода и какъв трябва да е размерът на транзитните такси, които ще се събират?

- За да калкулираме тези такси, трябва да знаем колко ще струва газопроводът на наша територия. За което първо ще трябва да бъде избран изпълнител. Тази оценка, която имаме в момента за 3,3 млрд. евро, е на базата на изчисления на проектанта. Но когато се правят търгове, винаги се постигат по-ниски цени. Когато знаем реалната цена от търговете, когато знаем стойността на ресурса, който ще привлечем за инвестицията, тогава ще можем конкретно да изчислим каква ще бъде транзитната такса. Но основните параметри за изчислението ѝ са записани. Още 2008 г. е договорено, че тръбата трябва да се изплати за не повече от 15 години, както и че ще има 8% норма на възвръщаемост.

- Има ли предварителни данни какъв дял от инвестицията и строителните дейности ще се извършват от български фирми?

- Нямаме такива споразумения. Когато се обявят търговете, те ще бъдат спечелени от компанията, която предложи най-добри условия. Това са международни търгове, в които не можеш да имаш изискване да участват само български компании например. Но със сигурност наши фирми ще бъдат най-малкото подизпълнители. Защото която и голяма компания да спечели строителството по този проект, тя нито ще доведе работната си ръка в България, нито машините и техниката, които ще ѝ бъдат необходими.

- След като започнем да получаваме газ по "Южен поток" в края на 2015 г., ще се намали ли допълнително цената на газа за България предвид това, че вече няма да се плащат транзитни такси за преноса през Украйна и Румъния?

- Възможно е. Но на този етап е рано да се каже.